

פ ק ו ד י ג

מעמיד את המשכן ומפרקו — והרי לא הי' אדם יכול להקימו (מחמת כובד הקרשים), והאיך הי' משה מעמידו ומפרקו בכל יום?

ב. והנה הטעם שהעמיד משה את המשכן בז' ימי המילואים אף שהקב"ה ציווהו "ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד" י. נתבאר במ"א בארוכה יי דעות רש"י ורמב"ן בזה:

הרמב"ן כתב יי "כי (הקב"ה) אמר לו מתחלה (קודם ז' ימי המילואים) והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראת בהר" יי. וכשאמר לו הקב"ה "ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים גו", היינו ש"ביום הראשון תהי' הקמתו לעמדה, הנה ידע כי בעת ימי המילואים יצטרך להקים ולהוריד כו".

אמנם מזה שרש"י בפירושו עה"ת אינו מפרש שהכוונה "תקים לעמדה", אינו מוציא את הכתוב מפשוטו — משמע דס"ל דהפירוש של "ביום ה"

א. על הפסוק "ויהי בחודש ה' ראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן" י אי' במדרש: והובא בפרש"י, דמה שנאמר הוקם המשכן, שמוה משמע שהמשכן הוקם מאליו — כי כל ישראל לא היו יכולים להקימו (מחמת כובד הקרשים י), וגם משה לא הי' יכול להעמידו, ואמר לו הקב"ה "עסוק בידך ואתה מראה להעמידו והוא עומד מאליו ואני כותב עליך שאתה הקימתו שנא' ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן ומי העמידו משה שנא' י ויקם משה את המשכן".

וצלה"ב: להלן במדרש אי"י (וכ"ה בפרש"י י) דכל שבעת ימי המילואים (שתחלתם בכ"ג באדר י) הי' משה

- (1) פרשתנו מ, יז.
- (2) תנחומא פרשתנו יא.
- (3) לט, לג. (בשנינו מלי המדרש).
- (4) פרש"י שם (משא"כ בתנחומא). נתבאר בארוכה בשיחת ש"פ סקורי תשל.
- (5) שם מ, יח.
- (6) כ"ה בתנחומא תשא לה. במדבר ט"ב, טו (ושם מחלוקת אם הי' מעמידו ומפרקו פעם א' או ב' פעמים או ג' פעמים בכ"י). ירושלמי יומא פ"א ה"א. ת"כ מכלילת דמילואים פ"א (צו לו). סדר עולם פ"ז. ספרי נשא פיסקא מז. במדבר שם ט. פ"ג ב.
- (7) שמיני ט, כג. נשא ו, א.
- (8) כמבואר בס"ע, ספרי, במדבר ות"כ שבער 6. וראה שבת פז, ב. פרש"י ר"פ שמיני.

ודרוק לומר שבתנחומא שם ס"ל שימי המילואים הותחלו ב"ח ניסן (כהדעה ש' הובא בראב"ע כאן (מ, ב) ובר"פ שמיני). ולפי נפרש ש"ויהי ביום השמיני הוא שמיני בחודש (ודיקא נמי, דזה שמשא הי'

מעמידו ומפרקו בהי' ימה"מ (ב' או ג' פעמים בכ"י) למדין מתקים הוקם ויקם הנאמר בהקמתו ב"ח ניסן, כי בתנחומא שם בסיומו מביא "ואותו היום נטל עשר עטרות כדאי' בסדר עולם" ובס"ע מפורש שימי המילואים הותחלו בכ"ג באדר כ"ל ויום השמיני למילואים הי' אחד בחודש (ולא שמיני בחודש).

- (9) להעיר מקה"ע לירושלמי שם ד"ה העמידו ומשחו ופרקו.
- (10) פרשתנו מ, ב.
- (11) ראה לקיש ח"יב שיחה א' לפ' שמיני.
- (12) פרשתנו שם, וראה פירושו צו ח, ב.
- (13) תרומה כו, ל.

שכינה יי. וע"פ דעת רש"י מובן ב"פשטות מה שלא שרתה שכינה בו' ימה"מ, אף שנא' יי "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שהשראת השכינה — "ושכנתי בתוכם", תלוי' אך ורק בעשיית והקמת המשכן — ב"ועשו לי מקדש"), כי המשכן שהעמיד בו' ימי המילואים הי' פרט בחינוך אהרן ובניו ולא הענין דהקמת המשכן.

וגם לדעת הרמב"ן, שגם הקמתו בו' ימה"מ היתה כי "אמר לו בתחלה והקמות את המשכן כמשפטו אשר היר" את בהר" — הרי מפרש ש"אולי הי' כן להרגיל הלויים במעשהו (היינו שזהו פרט בהרגלת (בחינוך) הלויים) או הי' להכתיר היום (דר"ח ניסן) בעטרה זו (דהקמתו לעמדה — קבע) — היינו דהחילוק בין המשכן שבז' ימה"מ להמשכן שהעמיד ביום השמיני הוא ע"ד ההפרש שבין המשכן — שהי' דירת עראי — לביהמ"ק — שהי' דירת קבע של הקב"ה יי — ולכן לא שרתה שכינה עד יום השמיני יי.

16) וכמנ"ל ע"פ וי' בחדש הראשון גי' באחד לתודש הוקם המשכן — "ראשון לשכון שכינה" (שבת שם ס"ע שם, ועוד) וראה פרש"י שבת שם. פרש"י שמיני ט, כג. רמב"ן שבהערה 12.

17) תרומה כה, ת.
18) וכמ"ש (ראה יב, ט) "כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה" (ראה פרש"י שם). "ואהי' מתהלך באהל ובמשכן" (ש"ב ז, ו). וראה זח"ב רמא, א. רמב"ם ריש הל' ביהמ"ת. וכמ"ק (ט, א): משכן שאין קדושתו קדושת עולם. . . מקדש ש' קדושתו קדושת עולם. וראה לעיל ע' 177.

19) ובפ' שמיני (פרש"ן שם ט, כג) נתחדש שצ"ל ג"כ קרבנות אהרן ועבודתו. והנה לכאורה קשיא מקרא דועשו לי מקדש (ותיכף) ושכנתי (כבננים). וי"ל דהקרבנות

חדש הראשון גי' תקים את המשכן גי' "הוא (לא שביום זה "תהי' הק"מתו לעמדה", אלא) כפשוטו שהקמתו בכלל תהי' ביום זה.

ולפי"ז הציווי "ביום החדש הראשון גי' תקים את המשכן גי' "אינו (ציווי נוסף על הציווי "והקמות את המשכן גי' ", כפירוש הרמב"ן) אלא גילוי מילתא ופירוש של הציווי "והקמות" — אשר קיומו של ציווי זה יהי' "ביום החדש הראשון באחד לחדש".

ומה שהעמיד משה את המשכן לפני ר"ח ניסן, לא נצטווה ע"ז בפירוש, אלא שלמד זאת מזה שנצטווה לחנך את אהרן ובניו בעבודתם, והחינוך בעבודה צ"ל במקום בו תיעשה ה"עבודה בקביעות; ו(בעיקר) למד מן הציווי המפורש שכל ז' ימי המילואים יהיו "פתח אהל מועד גי' " יי — ומה ידע שצריך להקים את המשכן.

ועפ"ז: בשלמא לדעת הרמב"ן, שעל העמדת המשכן בו' ימה"מ הי' ציווי מיוחד אפ"ל (עכ"פ בדוחק) דגם על זה היתה נתינת כח מהקב"ה, וגם זה נכלל במה "שהוקם מאליו". אמנם לדעת רש"י, שעל הקמתו בו' ימה"מ לא הי' ציווי — מאין הי' בו כח (למרות כובד הקרשים) להעמידו כל ז' ימי המילואים?

ג. והביאור בזה:

העילוי שבד"ח ניסן, יום השמיני למילואים הוא שאז הי' "וכבוד ה' מלא את המשכן" יי, דשרתה בו שכינה, משא"כ בו' ימה"מ לא שרתה בו

14) תצוה כט, ה, לב, צו ח, לב, לה.
וראה רמב"ן פרשתנו שם.
15) פרשתנו מ, לד.

שצ"ל הקמתו (ראשונה יי) ביחיד, הרי כו"כ ציונים יודעים אודותם רק מה- סיפור שכן עשו בפועל יי.

ובפרשות אלו עצמן — נמצאו כו"כ פרטים בעשית המשכן שלא נמצאו בהציווי עליהם, ולא עוד אלא שבהם גם פרטים שהם, לכאורה, בסתירה להציווי עד"ו, ובלשון רש"י יי: הקשתי בה כאן הוא אומר כו' ובענין הצוואה הוא אומר כו'.

ועוד י"ל שזהו פי' הציווי יי: והקמות (ל' יחיד) את המשכן כמשפטו אשר הראית (רק משה) בהר — ל' פרש"י (כנ"ל) שמדבר בהקמתו ב"ר"ח ניסן. וי"ל שזהו ג"כ דיוק רש"י בפי' עה"פ: שאני (יחיד) עתיד ללמדך ולהראותך (דבפשוטו פי' — שהקב"ה, כביכול, הקים בעצמו וב) סדר הקמתו — שהרי סדר פי' לא רק הקדימה ואיחור אלא (גם) פרטי הענין בכלל, וכמו "סדר הגדה" וכיו"ב. ופשוט.

ה. מיינה של תורה אשר בפרש"י:

ידוע בענין אתעדל'ת ואתעדל'ע.

(ובאתעדל'ע — ב' דרגות: הבאה ע"י אתעדל'ת ושלמעלה מאתעדל'ת — שאף שהן בא"ע זל"ו יש צד ה' שווה ביניהן יי. ואכ"מ).

לפני מעשה ובשעת מעשה (פרש"י יתרו יט, כד. בהעלותך ט, ז).

(23) משא"כ החינוך בהקמת המשכן, או הקמתו לאחר ז' שמפורש שהוא בלויים.

(24) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 72 ובהערות שם. והחידוש כאן שנמצאת סתירה וקושיא כו'.

(25) לט, לא.

(26) תרומה כו, ל.

(27) ראה לקו"ת שה"ש ד"ה להבין ענין שאתעדל'ע (כב, ב ואלך ושינ). ורושי שמע"צ פג, א שה"ש יב, א נתבאר בארוכה בדיה אדון עולם תשי"ג פ"ו.

ד. והנה יחודו של יום הח', מעלתו לגבי ז' ימי המילואים — מתבטא בכמה ענינים שביום זה, וכמרו"ל ובל' פרש"י יי אשר "הוקם המשכן בו ביום וגטל י' עטרות", ופשיטא שצ"ל חילוק באופן הקמת המשכן עצמו.

ובהקדם: (א) ידוע ע"ד הקמת כו"כ בנינים באבנים גדולות וכו', מתחיל מ- בנין עיר ומגדל וראשו בשמים יי ואין בזה כל פלא כלל, כי נעשה ע"י כו"כ אנשים ביחד, ואמרו בנדר"ד "שלא ה' יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לזקפן ו(רק) משה העמידו . . (וגו' — רק) נראה כמקימו" הדיוק בזה "שום אדם" — יחידי יי, שכן ה' צ"ל ביום הח' (משא"כ בז' מה"מ — שהקימוהו כו"כ ביחד יי). (ב) אף שלא מצינו ציווי

ועבודתו הוצרכו כדי לבטל המניעה צדית ומעשה העגל, ועפ"י גם מובנים כמה דיוקי רש"י שם: שכעס כו' שנתכפר כו' בחר בו.

(20) ר"פ שמיני.

(21) נח יא, ד.

(22) עיי"ג ל'ל ע' 165 ואילך.

(22*) ובנוגע להשתתפות משה בן ימי המילואים, הנה עפ"י פרש"י אמ"ל ב' פר' רושי" ובכאור' חירוק לדוחק שיש בפי' השני: בפרש"י פקודי משמע ומרע"ה לא לקח שום חלק במשכן (ראה גם לקו"ש ח"ו שיחה ב' לפ' ויקהל הערה 10) ע"ד ש.הוקם המשכן, ועפ"י גלצט ההמשך שם ש(רק) ביום הח' נאמר לו: ושמת שם וגו' — כל פרטי הקמת המשכן. בפרש"י שמיני (ט, כג) מפורש שהקימו משה כל ז' הימים. ועפ"י גלצט המוקדם שם שכל ה' ימים נעשה הכל ע"י משה (וראה לקמן הערה 38 (ביינה של תורה) ובהנסמן בשוה"ג שם). ויש להאריך בכ"ז.

במש"כ בפרש"י הג"ל — בנוגע לברכת שתשרה שכניה כו' בפקודי שה' זה לפני באחד בניסן ובשמיני שה' זה ביום השמיני — י"ל (בדוחק ע"כ) שהוא ע"י שמוה"ר

שעכ"פ אין קביעות, המעלה — ל-
מטה".

ו. ועפ"י יובן מה שבר"ח ניסן
הוקם המשכן מאליו, ולא הי' אדם
יכול להקימו; ואילו בז' ימי המילואים
העמיד משה (בצירוף עוד מבני?)
את המשכן בכל יום; כי בכל ז'
הימים היתה ההקמה רק בבחי' הכנה
— עבודת המטה (בכדי שיהי' אח"כ
ושכנתי בתוכם), והכנה זו אפשר
וצריכה להיות בכח המטה. אבל בר"ח
ניסן, שאז צ"ל "ועשו לי מקדש
ושכנתי בתוכם" — עשיית משכן,
השראת השכינה בפועל — זה א"א
שייעשה ע"י ובכח המטה, אלא בא
ונמשך מלמע' באתעדל"ע.

[והנה בכדי שביום ר"ח ניסן יוקם
המשכן ותשרה השכינה באופן פנימי
(שלוה צ"ל זיכור המקבל) בכאור"א
מישראל (כמרז"ל יי) הי' צ"ל נדבת
לב כאור"א מישראל להמשכן. ואח"כ
עבודת חכמי לב במלאכת המשכן;
ולאחרי גמר מלאכת המשכן — הבאת
המשכן אל משה"י. משה"י, להיותו
ממוצע וממוצע המחבר בין הקב"ה
לישראל, וכמ"ש יי "אנכי עומד בין
ה' וביניכם גו'". הי' אפשר לעסוק

שיש יתרון מעלה בכ"א מהם, היתרון
באתעדל"ע הוא שהאור הנמשך הוא
נעלה יותר; והיתרון באתעדל"ת הוא
שיש בה זיכור המטה, ואף שהאור
הנמשך ע"י אינו בערך להאור הנמשך
מלמעלה מצ"ע, הנה מ"מ מצד ה'
חידוש שבעבודת המטה, יש בזה ח'
ביבות"י מיוחדת (ועד אשר אדם
רוצה בקב שלו מתשנה קביו של
חבירו"י).

זהו ההפרש שבין הקמת המשכן
שבז' ימיה"מ להקמתו בר"ח ניסן (יום
שמיני למילואים) יי: בז' הימים הקימו
את המשכן (לא פחות משבע פעמים),
ומכיון שלא הי' בזה ציווי מפורש,
כ"א שמשה למד זה מכללא, הרי יש
חביבות בהקמה זו — עבודת המטה יי,
אולם עי"ז לא נעשה משכן (שזהו ע"ש
ושאנתי) ועדיין לא שרתה בו שכינה;
ביום השמיני יי בר"ח ניסן שאז הוקם
מצד ציווי מפורש וגילוי מלמע' אז
דוקא נעשה משכן ושרתה בו שכינה.

וגם לדעת הרמב"ן — בז' הימים
הי' ענין הרגלת הלויים (המטה) או

28) להעיר מלקו"ת ס"פ במדבר, ובכ"מ.
29) ב"מ לה, א. וברש"י שם: "חביבה
עליו ע"י שעמל בהן".

30) ראה גם לקו"ש שמיני שם.
31) וכפשוטו שאז הי' רק ענין החינוך.
וראה לקו"ש שם.

32) ולהעיר מלקו"ת תזריע (כא, א)
שבחי' מילה שניתנה בשמינית הו"ע את'
עדל"ע שאין אתעדל"ת מגעת שם, ובכלי
יקר (ר"פ שמיני), שמילה ניתנה בשמיני
הו"ע אחד עם הקמת המשכן שביום שמיני,
ונתבאר בארוכה בדי"ה ויהי ביום השמיני
תשיד (פ"ריא), תשי"ה. וראה לקו"ש ח"ו
ע' 237.

33) עה"פ ושכנתי בתוכם (תרומה כה,
ח) בתוך כאור"א מישראל (ר"ח שער האהבה
קרוב לתחלתו, ובכ"מ).

34) פרשתנו לט, לב
35) ראה תנחומא שם: שאם על ידך
אינו עומד שוב אינו עומד לעולם ואינו
כותב לו הקמה אלא על ידך. וראה זח"ב
רלד, ב. רמא, ב.

36) ואחתנן ה, ה. וכה' באתפסוטא
דמשה שבכל זרא (ראה תו"ש ע' 158. ד"ה
באתי לגני תשיב סעף ה).

שנא' יי מקדש ה' כוננו ידיך". לשיטה זו, על אף העילוי והחידוש בעבודת המטה, מ"מ א"א שעשיית משכן והש" ראת השכינה ייעשו ע"י המטה, אלא דוקא ע"י אתעדל"ע שלמעלה באין ערוך מזה שנמשך ע"י עבודת המטה [ולכן, אחרי כל היתרון שבעבודת ה- מטה בו' ימה"מ, שהקימו את המשכן פעמים רבות וכו', הנה "הקמתו" ב- אופן שתשרה בו השכינה, היתה דוקא ע"י ש"הוקם מאליו" — מלמעלה], ולכן ס"ל שגם המקדש דלעתיד לא יהי' בנינו ע"י ידי אדם, אלא יתגלה ויבוא משמים יי.

ועפ"ז י"ל שהרמב"ם דס"ל דמשיח יבנה ביהמ"ק יי, גם הוא אוזיל לשיטתי' במעלת עבודת המטה על הגילוי מל- מעלה — בשייכות להמשכן ומקדש.

והוא ע"פ משנ"ת יי שאף שבמשכן

בידיו ולהעמידו ועי"ז נעשה מנדבתם וכו' — משכן, "ושכנתי בתוכם" יי, אמנם ההקמה בפועל שהביאה וש- כנתי בתוכם בגילוי, היתה "מאליו", אתעדל"ע, שלמעלה מאתעדל"ת יי.

ז. ע"פ הנ"ל בדעת המדרש ודעת רש"י, י"ל שאולו בזה לשטתייהו ד- ס"ל יי "דמקדש דלעתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל הוא, יגלה ויבא משמים

(37) וע"פ ליישב זה בהמשך דברי ה- תנחומא שם: "ולפי שהי' משה מיצר העלים הקב"ה מהם ולא היו יכולין להעמידו כו'", משא"כ בפרש"י (לט, לג), וראה בשיחה שבהערה 4.

(38) ועפ"ז יש לכאר — ביינה של תורה — לשון רש"י (פרשתנו שם) "ומשה העמידו (וממשך) אמר משה לפני הקב"ה איך אפשר הקמתו ע"י אדם אמר לו עסק אתה בידך גראה כמקימו והוא גזקף וקם מאליו". דלכא"ו, "ומשה העמידו" מיותר, וגם — סותר להמשך דקם מאליו! אלא שבה מרמו שמתחלה, "משה העמידו" היינו בו' ימה"מ מדרי' המשכן שהיתה אז "לא הי' יכול להקימו שום אדם... שאין כח באדם לזקפן" ורק "משה העמידו" * ואח"כ מבאר מדרי' המשכן שבר"ח ניסן יום השמיני למילואים שאו "אי אפשר הקמתו ע"י אדם" גם לא ע"י משה, "והוקם מאליו" מלמעלה, אלא שהי' בו' עסק ידיו של משה, וראה בארוכה שיחת ש"פ פקודי תש"ל.

(39) פרש"י סוכה מא, סע"א. ר"ה ל, סע"א וכו' בתוס' סוכה שם. שבועות טו, רע"ב ד"ה אין, ומסיים "וכן מפרש במדרש תנחומא" והוא ע"פ תנחומא פקודי כא"י * * * וז"ל כה. א. ח"ב נט, סע"א. קת, סע"א. ח"ג רכא. א. ילקוט תהלים תתמח בסופו. וראה תנחומא (באבער) בראשית יז (בסופו).

(40) בשלח טו, יז. ראה פרש"י שם.
(41) ולהעיר שגם בביהמ"ק שבנה שלמה נאמר הל' "גבנה מעצמו" (שמו"ר פנ"ב, ד. במדב"ר פ"ד, ג ושי"נ. וראה גם תנחומא (באבער) כאן ח).
(42) הל' מלכים רפ"א. ובסופו (וכמ"ש גם בהקדמתו לפי' המשניות "בהתועלת" שבידיעת ההלכות שבמס' מדות. הובא ונת- באר בתויו"ט בפתיחתא למס' מדות). והוא ע"פ ירושלמי מגילה פ"א הי"א. ויק"ר פ"ט, ו. וראה ג"כ ירושלמי פסחים פ"ט הי"א (וכ"ה בתוספתא פסחים פ"ח ה"ב). ולכאורה מוכרח הוא מהא דרצו לבנות ביהמ"ק בימי ר"י בן חנניא (ב"ר ספס"ר. וראה מנ"ח מצוה צ"ה).

וראה תיווך מחז"ל הג"ל (אם משיח בונה מקדש או יתגלה ויבא משמים) לעיל ע' 98. לקו"ש חיי"ג ע' 84 הערה 36.
(43) ראה בארוכה לעיל ע' 120 ואילך ובהנסמן שם.

(*) ראה לקו"ש ח"ז ע' 229 הערה 26.
(**) ובתנחומא נח, יא (בסופו) ועוד — מדבר בירושלים.

וההוראה מכ"ז:

(א) ראשית צריכה להיות התעסקות ועבודת כאו"א בתומ"צ בכח עצמה. ומ"מ עליו לדעת שאין זה כ"א ההכנה ועליו להביא כל המלאכה והעבודה שלו אל משה (אשר בכאו"א ועי"ז — להתאפשרות דמשה שבדורו). חכמי הדור עיני העדה, כי ה"משה" שבדור בכחו להקים המשכן בנפשו של כאו"א בדרך המשכה מלמעלה.

(ב) לאידך: כאשר מציעים "שליחות" — לנסוע ולעסוק בהפצת היהדות והר מעינות בפרט חוצה, (שעי"ז גם מקי"מ את המשכן יי שבכאו"א מאלה שמשפיעים עליהם), יתכן שיחשוב ש"לפי מצבו בהוה אין הוראה זו שייכת אליו, בטענתו: ה"ה חלק מ"עם חכם ונבון" יי, ולכן צ"ל הנהגתו באופן כזה, היינו להתבונן בכל ענין ודבר עד שיושג ויונת אצלו בפנימיות יי. ובי מצבו בהוה — ענין שליחות זו להפיץ המעינות חוצה הוא אצלו בבחי' מקיף. איננו מבין ומשיג זה בשכלו באופן פנימי, ולכן (לדעתו) מתחלה ייגע א"ע

יכולים להקימו בכל מסע ומסע, אף שבפעם הראשונה ב"ח נסן לא היו יכולין להקימו. כי לאחר שחוקם בפעם ראשונה "מאלי" (ועי"ז עסק ידי משה) ושרתה בו שכינה, ניתן הכח שכל ישראל יוכלו להקימו בכל מסע. וראה מפרשי רש"י (רא"ם וש"ח) בפרשי' לט, לב.

(46) ת"ז ת"י סט (קיב, א, קיד, א).

(47) שהרי מצוה — מלשון צוהת וח"י בור' (לקו"ת בחוקתי מה, ג, ד"ה רבי אומר ה'ש"ת ספ"א ואילך. ועוד בכ"מ. וראה תניא פל"ד: אעשה לו משכן כו').

(48) ואתחנן ד, ו.

(49) ראה לקו"ד ח"א קמא, ב ואילך.

ובכ"מ.

ומקדש היו שני דברים כללים: (א) מנוחת והשראת השכינה שהיתה בהם וכמ"שנ ועשו לי מקדש (בכדי שיהי') ושכנתי בתוכם. (ב) העבודה הנעשית בהם, שבעיקרה היא עבודת הקרבנות והעלי' לרגל בשלש רגלים, הנה לדעת הרמב"ם יי העיקר בציווי הקב"ה לב"נות ביהמ"ק הוא ענין הב' — עבודת המטה, שיהי' לנו "בית מוכן להקריב בו קרבנות וחוגגין אליו ג' פעמים בשנה".

והטעם בזה (לדעת הרמב"ם): אף שהיתרון בהשראת השכינה הבאה מלמע' אינו בערך להעבודה שנעשית ע"י הנבראים, מ"מ יש בזה המעלה שאף שזהו רק "קב" אבל זהו "קב שלו" — עבודת הנבראים, וכאשר ציוה הקב"ה לישראל לעשות משכן ומקדש, הייתה הכוונה בשביל עבודת האדם הנעשית בו (משא"כ השראת השכינה שהו"ע הבא מלמעלה), ולכן גם לעת"ל משיח יבנה המקדש.

ח. אמנם מובן שגם לדעת המדרש ורש"י יש יתרון ועילוי בעבודת ח"י כך המטה, ומטעם זה הי' צ"ל, כנ"ל, עבודת כאו"א מישאל בנדבת המשכן ועבודת כל חכמי לב במלאכת המשכן. אלא שכ"ז הוא בההכנה, אבל הקמת ועשיית המשכן בפועל לא הי' באפ"ר שריות עבודת ישראל, ולכן הביאו "את המשכן אל משה". ועד"ז הי' ענין הקמתו בו' ימה"מ שהי' הכנה מצד המטה כדי שיוכל להיות השראת השכינה ב"ח נסן באתעדל"ע, כנ"ל.

(44) ריש הל' ביהמ"ח. ספיה"צ מ"ע כ.

ושו"ר יב.

(45) וזהו גם הטעם שהלויים בעצמם היו

בלימוד התורה בכלל ולימוד (המע-
ינות) תורת החסידות בפרט, ובמשך
הזמן, כאשר יושג ויונח אצלו שצריך
לעסוק בהפצת המעינות, אזי יקבל ע"ע
את השליחות ויקיימה ובאופן פנימי.

וע"ז באה ההוראה מבנין המשכן:
עבודת המטה בכדי ש"תוקם", שתבוא
לשלימותה, "שתשרה שכינה במעשה
ידיכם" ⁵⁰ הוא ע"י שמביא זה למשה
(שבנפשו — וע"ז למשה) שבדורו.
לולא זאת — אף שיעבוד להקים בחי'
המשכן בנפשו, ה"ז בדוגמת המשכן
והקמתו שבז' ימה"מ, כנ"ל באריכות.
ודוקא ע"י ה"הבאה", המסירה ונתינה
לעיני העדה, "משה" שבכל דור, וב-

(50) פרש"י לט, מג

נדו"ד — מילוי השליחות בהפצת ה'
מעינות חוצה, נבנה גם משכן שלו,
עילוי ושלמות עבודתו בכח עצמו
בתורה ומצות ותפלה, תשרה שכינה
במעשי ידיו ⁵¹.

וע"י העבודה ד"יפוצו מעינותיך
חוצה" קאתי מר" ⁵² הוא משיח צדקנו
בקרב ממש.

(משיחות ש"פ שמיני תשכ"ה.

י"ד שבט תשל"ב)

(51) כמענת מלך המשיח להבעש"ט
(אגרת הבעש"ט נדפס בסו"ס בן פורת יוסף.
ובריש ספר כתר שם טוב, ובכ"מ).

